

Johan Ehn: Nyårstal 2017

Talare

Johan Ehn
Talman

Datum

1 januari 2017

Plats

Mariehamn

- 1 Aleppo, Bryssel, Mosul, Nice, Mogadishu, Berlin, Istanbul – namn på städer och orter som drabbats av grymt, meningslöst våld. Krig, terror och våld som på ett ofattbart sätt slagit sina klor kring oskyldiga människor - barn, kvinnor och män på det mest grymma och fasansfulla sätt. Hopplösheten drabbar oss lätt
- 5 när vi följer nyhetsrapporteringen kring dess händelser. Ilska är också en av de känslor som snabbt bubblar fram. En ilska mot de människor som tar sig rätten att behandla andra medmänniskor på detta sätt. Det är svårt att förstå och frågan varför blir naturlig. Svaret kan snabbt förenklas då vi vill förstå och då är det de enkla svaren de som är de lättaste att ta till sig. Dessutom finns det många
- 10 som hjälper till att servera oss dessa till synes enkla lösningar. Man skyller allt som händer på "dom andra", "dom onda", "dom" som har en annan hudfärg, en annan religion, en annan kultur. Man lägger skulden på allt det som känns främmande, utan att egentligen reflektera över hur verkligheten de facto ser ut. För mig har det blivit allt tydligare att både de som begår dessa vidrigheter och
- 15 de som serverar oss dessa i deras tycke "riktiga och enkla lösningarna" drivs av samma grundläggande mål. De drivs av hungern efter makt och de skyr inga medel i kampen om att tillförskansa sig denna makt. Det blir lätt för oss andra att känna oss hjälplösa, att inte veta vad vi ska tro eller göra. Jag tror att det är viktigt att komma ihåg att vi som individer verkligen kan göra skillnad, genom
- 20 att med kunskap ta ställning, genom att ifrågasätta och genom att vara med och ta vår del av ansvaret i att lindra lidande och att inte vara med och skapa ännu större splittring och missämja. För att vi ska kunna åstadkomma detta krävs såväl mod som vilja att genom att stötta varandra hitta lösningar. Vi hittar kanske inte några snabba lösningar på alla problem men allt vi gör blir en bra
- 25 grund som kan ha stor betydelse för framtiden. Lösningar på stora komplicerade problem är sällan lätta att hitta, men bara var och en av oss är med och i det lilla hjälper utvecklingen till det bättre så stöder vi också världssamfundet att hitta lösningar som håller.
- 30 Våld i nära relationer är ett problem som allt för ofta är väl dolt men ack så

vanligt även i vårt på ytan till synes harmoniska samhälle. Jag vill inledningsvis konstatera att allt våld förstås är förkastligt, nedbrytande och helt oacceptabelt. Våld i nära relationer, särskilt riktat mot kvinnor, är om möjligt än värre. Varför säger jag så? Jo våld i nära relationer utnyttjar offrets tillit, människans förmåga att skydda sig mot skuld och skam och varje människas intuitiva vilja att beskydda det som är oss närt och kärt. För att få stopp på allt våld i nära relationer måste problemen i mycket högre grad uppmärksammas av samhället, men också av oss som individer. Från samhällets sida kan vi förbättra de strukturer som skapar trygghet och harmoni i samhället, strukturer som skyddar och stöttar de som blivit utsatta – lagar, regler och konsekvenser som tydligt markerar att samhället på intet sätt kan tolerera detta våld. Från samhällets sida måste vi också erbjuda och ställa krav på och hjälpa förövaren att komma ur sitt destruktiva beteende. Det är viktigt att komma ihåg att fokus alltid ska ligga på den utsatte, ingen skugga skall falla på denne utan vi måste tydligt markera att det aldrig kan vara rätt att ta till våld! Vi som människor, personer och individer fyller också en mycket viktig roll. Vi måste alla ha kurage att stå upp mot denna typ av våld. Våldet kan på intet sätt accepteras. Vi får aldrig rygga tillbaka för att det känns jobbigt utan vi måste rakryggade stå upp mot våldet och vid behov ingripa. Många av oss kan säkert känna att just ett ingripande känns otryggt och obekvämt, men alternativet är minst lika otryggt minst lika obekvämt. Självklart hoppas och förväntar jag mig att andra ska ingripa om jag eller någon av mina närmaste skulle råka illa ut och då måste jag ju också i konsekvensens namn också vara redo att göra det samma. Trots det obekväma och otrygga så kan vi, genom att söka stöd i varandra också klara av att göra en insats när det gäller våld i nära relationer. Dorothy Law Holte ger oss några goda ord på vägen i följande dikt:

Ett barn...

60

Ett barn som kritiseras – lär sig fördömma

Ett barn som får stryk – lär sig att slåss

65 Ett barn som hånas – lär sig blyghet

Ett barn som utsätts för ironi – får dåligt samvete

MEN...

Ett barn som får uppmuntran – lär sig förtroende

Ett barn som möts med tolerans – lär sig tålamod

75

Ett barn som får beröm – lär sig uppskatta

Ett barn som får uppleva rent spel – lär sig rättvisa

80

Ett barn som känner vänskap – lär sig vänlighet

Ett barn som får uppleva trygghet – lär sig tilltro

Ett barn som blir omtyckt och kramat – lär sig känna kärlek i världen

85

Vi ålänningar har förmånen att få leva på en av de mest underbara platser i världen. Vårt lilla samhälle i kombination med möjligheten att själva få styra över stora delar av vårt dagliga liv genom den självstyrelse som försäkrades oss genom Nationernas Förbunds beslut år 1921 har gett oss möjligheter som vi

90 både som samhälle och individer genom åren använt på ett mycket framgångsrikt sätt. Trots detta befinner vi oss just nu i en besvärlig situation eftersom regeringen i Helsingfors visar mindre förståelse för vår självstyrelse än på mycket länge. Jag tror knappast att detta beror på illvilja mot oss ålänningar. Däremot känns det som vi kan hitta mycket av orsakerna i okunskap,

95 oengagemang, historielöshet och kanske mest av allt tidsbrist hos beslutfattare i Helsingfors. Det är viktigt att komma ihåg att Nationernas Förbunds beslut inte var det som ålänningarna då ville ha, inte heller var det helt i linje med vad Finland önskade sig utan det blev en kompromiss som mycket vilade på den starkes villkor men ändå historiskt visat sig vara lyckosam både för utvecklingen

100 av det åländska samhälle vi idag lever i och för republiken Finland. Jag är övertygad om att många med mig har känt stolthet över att leva och bo på Åland, över vår känsla för vår gemensamma historia och för vår förmåga att hitta lösningar som har utvecklat vårt samhälle på ett bra sätt. Tyvärr känns det nu som om vi möts av en medspelare som inte har beredskap att ge oss

105 förutsättningar och verktyg för att detta ska kunna vara en sanning också nu och framåt. Jag hoppas därför att vi på Åland nu kan samla alla våra krafter för att gemensamt visa att såväl republiken och självstyrelsen vinner på att skapa dessa förutsättningar. Jag hoppas och tror att vi har en statsledning i Finland

110 som kommer att inse detta under det kommande året och dessutom visar detta i
aktiva handlingar. För mig är det här en självklarhet eftersom jag upplever att
Finland alltid lagt en stor heder i att respektera internationella
överenskommelser, överenskommelser som också Finland är beroende av för att
respekteras av andra.

115 Bästa ålänningar, vi har förvisso en hel del utmaningar i den tid och värld vi just
nu lever i, men vi bör ändå komma ihåg att det samtidigt finns otroligt mycket
positivt att lyfta, så mycket att glädjas över, så mycket att vara stolt över, särskilt
i vardagen och i det lilla. Just innan jul hade jag förmånen att bevista en
120 Julkonsert i St Görans kyrka i Mariehamn signerad musikledaren Anders Laine
och framförd av flera av församlingens många duktiga körer. Temat var fritt
tolkat av mig ”Tänd ditt ljus”. I ordets och musikens tecken fick vi åhörare
vägledning till insikten om vad just jag kan göra, att just jag kan göra skillnad.
Den lilla, men ack viktiga uppgiften att bli någons ljus, att sprida värme att ge av
125 oss själva. Ett budskap och en insikt som i och för sig alltid aktualiseras under
denna tid på året, men som vi borde vårda och värna så att det finns med oss året
om. Niklas Strömstedt och Lasse Lindbom har fångat detta oerhört väl i
följande textstrof som jag när jag under julen umgåtts med mina syskonbarn vid
ett flertal tillfällen blivit påmind om genom deras spontana sång:

130 Tänd ett ljus och låt det brinna,

Låt aldrig hoppet försvinna,

135 Det är mörkt nu,

Men det blir ljusare igen

Tänd ett ljus för allt du tror på,

140 För den här planeten vi bor på,

Tänd ett ljus för jordens barn

145 Med dess ord önskar jag Er ett positivt, varmt, ansvarstagande och kärleksfullt år
2017! Just du kan göra skillnad och tillsammans skapar vi en ännu större
skillnad!

150 GOTT NYTT ÅR!

Källa

<div>Manuskript hämtat från lagtinget.ax (2025-11-07)</div>

155

Taggar

2010-tal, 2017, Man, Nyårstal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/johan-ehn-nyarstal-2017>

160

165

170

175

180

185